

การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ:

กรณีศึกษานักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2

โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ

BASIC MUSICAL SKILL DEVELOPMENT USING PERCUSSION:

A CASE STUDY OF THE SECOND YEAR

AIR MUSIC STUDENTS

อาทิตย์ พลทองสถิตย์¹ และ นิภาพร เกลิมนิรันดร²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต aretid25@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต x_huijia@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างบทเรียนในการพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อสำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ 2) เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานด้านดนตรีก่อนและหลังการใช้แผนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศจำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ แบบประเมินการทดสอบก่อนหลังการใช้แผนการสอนและแบบบันทึกพัฒนาการ ปัญหาและสิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงแก้ไขหลังการจัดการเรียนการสอนในทุก ๆ ชั่วโมง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้แผนการสอนโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และวิเคราะห์ข้อมูลสถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) Wilcoxon Signed Ranks Test ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อหลังเรียน ($\bar{X} = 50$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 18.42$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีผลการเรียนและทักษะขั้นพื้นฐานในด้านของจังหวะ (Rhythm) ความเข้มของเสียงและลักษณะเสียง (Dynamic & Articulation) ดีขึ้นและสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการเล่น และประยุกต์ให้เข้ากับการเรียนรู้ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต อีกทั้งผู้สอนดนตรีหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนการสอนในงานวิจัยชิ้นนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ: ทักษะพื้นฐานดนตรี, เครื่องกระทบ

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop the lessons for technical basic musical skill development by using percussion for the second year of The Royal Thai Air Force music students, and 2) compare students' basic musical skill development achievement before and after using the proposed basic musical skill lesson plans with percussion. The subjects were 12 Air Force music students. The research instruments included six basic musical skill development

lesson plans using percussion; each lesson was taught for two classes, achievement assessment documents used before and after class, and also after class students' development, problem and solution records. Analysis was done to compare the students' pre-test and post-test scores; using Microsoft Excel and Nonparametric Statistics Wilcoxon Signed Ranks Test . The results showed that 1) the students' posttest scores ($\bar{X} = 50$) were higher than their pretest ones ($\bar{X} = 18.42$) with a level of significance less than 0.05. To sum up, the students had better basic musical skills in Rhythm, Dynamic and Articulation and would be able to improve and apply the skills for their efficient self-practice. Moreover, it is expected that music teachers and other stakeholders will also use the lesson plans in this study for their effective music techniques.

Keywords: BASIC MUSICAL SKILL, PERCUSSION

1. บทนำ

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันตลอดการดำรงชีวิตจะต้องมีคนตรีเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ คนตรีจึงมีคุณค่าต่อมนุษย์ มีบทบาทในชีวิตคนเราตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย คนตรีสำหรับบางคนใช้เพื่อช่วยผ่อนคลายเพื่อความสบายหรือฝึกฝนอย่างจริงจังเพื่อนำไปประกอบอาชีพเป็นนักร้องนักดนตรี การมีประสบการณ์ทางดนตรีก็เช่นเดียวกัน แต่ละบุคคลก็มีมุมมองที่แตกต่างกัน เช่น มองดนตรีในรูปแบบของศิลปะและวัฒนธรรม ในรูปแบบของความคิดและจินตนาการ รูปแบบของนันทนาการและการบันเทิงหรือเป็นศาสตร์ เป็นหลักสูตรการศึกษา เป็นสุนทรียภาพหรือเป็นสื่อทางธุรกิจ อย่างไรก็ตามดนตรีเป็นองค์ประกอบสำคัญของชีวิต ดังเช่น พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ความว่า “ดนตรีล้วนอยู่ในตัวคนทุกคน เป็นส่วนที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตคนเรา สำหรับข้าพเจ้า..ดนตรีคือสิ่งประณีตงดงาม” พระราชทานไว้เมื่อคราวที่เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาในปี พุทธศักราช 2503.

การศึกษาด้านดนตรีจึงมีความสำคัญเช่นเดียวกับการศึกษาด้านอื่น ๆ เพื่อนักดนตรีได้ผลิตผลงานทางดนตรีที่ดีและมีคุณค่า เพื่อผู้ชมและผู้ฟังจะได้เกิดความซาบซึ้งในดนตรี ซึ่งดนตรีเป็นศิลปะที่ต้องใช้ทักษะด้านความชำนาญ เพราะองค์ประกอบของดนตรีที่หลากหลาย เช่น ความเข้มของเสียง อัตราความเร็ว การควบคุมลักษณะเสียงลีลาจังหวะ ซึ่งองค์ประกอบของดนตรีเหล่านี้นักดนตรีจำเป็นต้องใช้ความชำนาญซึ่งเกิดจากการ ฝึกซ้อมอยู่เป็นประจำเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย คนตรีจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความพัฒนาในด้านทักษะเฉพาะ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องนำไปใช้ในอาชีพนักดนตรี

ส่วนสำคัญในการบรรเลงดนตรีได้อย่างถูกต้องนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจในเรื่องจังหวะให้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อนที่จะไปพัฒนารูปแบบการบรรเลงในขั้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี คาร์ล ออร์ฟ ซึ่งมีหลักการว่า การเรียนการสอนดนตรีควรเริ่มต้นจากแนวคิดเรื่องจังหวะ โดยเริ่มจากจังหวะนั้นให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจและทดลองสิ่งต่าง ๆ ทางดนตรี (ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์, 2552) เมื่อกล่าวถึงจังหวะเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบมีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้เรื่องจังหวะได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเครื่องกระทบมีแหล่งกำเนิดเสียงที่ง่าย โดยใช้วิธีการตีสัน การเขย่า การเคาะ การตีซึ่งอาจจะใช้ไม้ตีหรืออาจจะใช้สิ่งหนึ่งกระทบเข้ากับอีกสิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดเสียง โดยไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์มากมาย สามารถคิดและบรรเลงได้อย่างอิสระ

จากประสบการณ์การของผู้วิจัยซึ่งสอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี และได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการในการทดสอบปฏิบัติเครื่องดนตรีของนักเรียน โรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศเป็นเวลาเกือบสี่ปีนั้น พบว่านักเรียนยังขาดทักษะความชำนาญและความแม่นยำเรื่องจังหวะ ทำให้การบรรเลงดนตรีในบางครั้งขาดความสมบูรณ์ จากผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างบทเรียนโดยใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางด้านดนตรี โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของด้านทักษะพิสัยของฟิตทส์ (Fitts, 1964) พร้อมทั้งทำการเปรียบเทียบทักษะความชำนาญก่อนและหลังการ จัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนในการพัฒนาทักษะความชำนาญพื้นฐานด้านดนตรี โดยใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบว่ามีผลต่อการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีหรือไม่อย่างไรและเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะความชำนาญพื้นฐานในด้าน สีลาจังหวะ ความเข้มของเสียง และลักษณะเสียง ก่อนและหลังแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรี โดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศ

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของระดับทักษะความชำนาญพื้นฐานในด้าน สีลาจังหวะ ความเข้มของเสียง และลักษณะเสียง ก่อนและหลังแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรี โดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศ

3. การดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในกรณีศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนคูริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศ จำนวน 12 คน เป็นเพศชายล้วน มีอายุระหว่าง 16 - 17 ปี มีทักษะในด้านการอ่านโน้ตดนตรีและการปฏิบัติเครื่องดนตรี

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249) คือ การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนโดยเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะด้านดนตรีเรื่อง การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลองเรียนด้วยแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรี โดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ	ทดสอบหลังเรียน
E	T1	X	T2

เมื่อ	E	แทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองเรียนตามแผนการสอน
	T1	แทนการทดสอบก่อนเรียน
	X	แทนการเรียนตามแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่อง กระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนคูริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2
	T2	แทนการทดสอบหลังเรียน เมื่อเรียนตามแผนการสอนการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้ เครื่องกระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนคูริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ประเภท ดังนี้

1. แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ โดยดำเนินการตาม
ขั้นตอนทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะพิสัยของ ฟิททส์ (Fitts, 1964) สำหรับนักเรียนคูริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียน
คูริยางค์ทหารอากาศ จำนวน 6 แผน 12 คาบ คาบละ 90 นาที เป็นเวลาทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับใช้ประเมินทักษะก่อนและหลังการใช้แผนการสอน
สำหรับนักเรียนคูริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศ แบ่งเป็น 2 ชุด
3. แบบบันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการ ปัญหาของผู้เรียนหลังการสอนในทุก ๆ ชั่วโมงการสอน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็น
สื่อ จำนวน 6 แผน

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางด้านดนตรี
2. วิเคราะห์แนวทางเพื่อสร้างแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็น
สื่อตามทฤษฎีทักษะพิสัยของฟิททส์
3. สร้างแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ตามทฤษฎีที่กล่าว
ข้างต้น ให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
4. นำแผนการสอนการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน
ดนตรีและศึกษาศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปสร้างแผนการสอนจริง ซึ่งเครื่องมือวิจัยทุกชิ้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้วิจัยแล้ว มีค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.0
5. นำแผนการสอนการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
และแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนคูริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบวัดระดับทักษะพื้นฐานทางดนตรีโดยใช้ตารางประเมินทักษะก่อนการใช้แผนการสอน
ใช้กรรมการในการให้คะแนนทั้งหมด 3 ท่าน โดยเป็นอาจารย์ผู้สอนด้านดนตรีของโรงเรียนคูริยางค์ทหารอากาศ
ทั้งหมด

2. ชี้แจงรายละเอียดเนื้อหาบทเรียน ระยะเวลาและรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง
3. ใช้แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรี โดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ จำนวน 6 แผน 12 คาบ คาบละ 90 นาที
4. สังเกตประเมินพฤติกรรมในชั้นเรียน โดยใช้แบบบันทึกพัฒนาการและปัญหาของผู้เรียนหลังการสอนในทุก ๆ ชั่วโมงการสอน
5. ทำการทดสอบวัดระดับทักษะพื้นฐานทางดนตรีโดย ตารางประเมินทักษะหลังการใช้แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ใช้กรรมการในการให้คะแนนทั้งหมด 3 ท่าน โดยเป็นกรรมการชุดเดิมที่ได้ทำการทดสอบก่อนการใช้แผนการสอน
6. นำคะแนนก่อนและหลังมาเปรียบเทียบ

4. ผลการวิจัย

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อก่อนและหลังการใช้แผนการสอน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อก่อนและหลังการใช้แผนการสอน

การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.
ก่อนเรียน	12	60	18.42	4.68
หลังเรียน	12	60	50	3.17

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนทั้งหมด 12 คน ได้คะแนนเฉลี่ยทักษะก่อนเรียน เท่ากับ 18.42 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 50 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน แสดงว่าทักษะพื้นฐานด้านดนตรีของนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการสอนทำให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานด้านดนตรีสูงกว่าก่อนเรียน

ทดสอบสมมติฐานที่ระดับ .05 ว่าคะแนนทักษะพื้นฐานด้านดนตรี หลังการสอนนักเรียนด้วยชุดแผนการสอนทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ สูงกว่าก่อนสอนจริงหรือไม่ โดยใช้การทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Signed Test) โดยใช้โปรแกรม SPSS ผลลัพธ์จากการประมวลผลได้ดังนี้

	Posttest - Pretest
Z	-3.068 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

สรุปผลได้ว่า มัธยฐานของคะแนนหลังเรียนสูงกว่ามัธยฐานของคะแนนก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ทำให้คะแนนของนักเรียนดีขึ้น

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 โดยดำเนินการตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติฟิตส์ (Fitts, 1964) ทั้งหมด 6 แผน พบว่า นักเรียนทุกคนมีคะแนนเพิ่มขึ้นหลังจากการการใช้แผนการสอนทั้งหมด 12 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้แผนการสอนทักษะขั้นพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ทำให้คะแนนของนักเรียนทุกคนดีขึ้น

ผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยมีทักษะก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสัมพัทธ์ที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ทำให้คะแนนของนักเรียนดีขึ้น

อภิปรายผล

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ พร้อมทั้งการจดบันทึกแบบบันทึกพัฒนาการ ปัญหาและสิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงแก้ไขหลังการจัดการเรียนการสอนในทุก ๆ ชั่วโมง ผู้สอนได้ทำการจดบันทึกข้อบกพร่องและปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่อง ทั้งยังทำให้ผู้สอนสามารถมองเห็นพัฒนาการทักษะพื้นฐานด้านดนตรีของนักเรียนได้อย่างชัดเจน สามารถกำหนดเป็นประเด็นที่ต้องแก้ไขได้อย่างได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จาก การบันทึกผลของปัญหาที่พบได้ชัดเจนกับนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 2 คือ

1. นักเรียนขาดความเอาใจใส่ ความละเอียด รวมไปถึงยังขาดความเข้าใจในรูปแบบการปฏิบัติโน้ตบางรูปแบบการปฏิบัติดนตรี เช่น นักเรียนมีปัญหาด้านการปฏิบัติส่วนโน้ตดนตรี ในบางรูปแบบจะเห็นได้อย่างชัดเจนในอัตราส่วนที่เป็นโน้ตสามพยางค์และยังขาดความชำนาญในการบรรเลงอัตราจังหวะผสม (Compound Time)

2. ในด้านความเข้มของเสียงและลักษณะเสียงนั้น นักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศขาดความละเอียดในการจัดวางระดับความเข้มของเสียงที่ชัดเจนและละเอียดการปฏิบัติตามเครื่องหมายกำหนดลักษณะเสียง

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้ทำแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นและปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าวเป็นลำดับขึ้น ตามแผนการสอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และเมื่อพิจารณาการเพิ่มและลดของคะแนนพบว่าก่อนเรียนหลังเรียนโดย

ใช้แผนการสอนดังกล่าว นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นหลังการใช้แผนการสอนทั้ง 12 คน และมีนักเรียนที่ได้คะแนนในระดับดีเยี่ยม 7 คน ได้คะแนนระดับดีมากทั้งหมด 5 คน และนักเรียนคนที่ได้คะแนนก่อนสอบน้อยที่สุดนั้นก็มีระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัยข้างต้น ที่กล่าวว่า “แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนครูิยงศ์ทหารอากาศ ชั้นปีที่ 2 จะช่วยพัฒนาทักษะความชำนาญพื้นฐานด้านลีลาจังหวะ ความเข้มของเสียง และลักษณะเสียงในระดับดีมาก” แสดงให้เห็นว่า การใช้แผนการสอน การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ทำให้คะแนนความสามารถด้านทักษะการปฏิบัติดนตรีขั้นพื้นฐานของนักเรียนทุกคนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อเพชร เทียมดวงแข (2556) ได้ทำการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิด สาระดนตรี เรื่องการสีซอด้วงเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิด มีทักษะปฏิบัติในการสีซอด้วงเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับดีและรายด้านอยู่ในระดับพอใช้ถึงระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาการเพิ่มของคะแนนพบว่า การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีของนักเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 18.42 เมื่อคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 30.7 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 50 เมื่อคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 83.33 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรี มีทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

พิจารณาจากระดับผลของพัฒนาการข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว ที่ปรากฏให้เห็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของพิททส์ มีการออกแบบตามแผน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการปฏิบัติและฝึกทักษะ มีขั้นตอนที่กล่าวถึงทักษะและความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้สอนจะเป็นให้ข้อมูลแก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่นต้องทำอะไรบ้าง ต้องดูแลหลีกเลี่ยงในเรื่องอะไรบ้าง กระบวนการที่ต้องทำงานอะไรที่จำเป็นที่ต้องรู้ การสังเกต การทำความเข้าใจในกิจกรรมผ่านตัวอย่างที่ชัดเจน นักเรียนสามารถมองเห็นผ่านการรับรู้และเข้าใจในองค์ประกอบของเหตุการณ์ทั้งหมด มีการสาธิตทักษะที่จะฝึก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลียนแบบทักษะทั้งในส่วนของการเรียนรู้องค์ประกอบย่อยจนเข้าใจถึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรีให้บรรลุผล ทั้งในด้านการเรียนรู้ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2553, น. 141) ; วิณา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม (2554, น. 230) ที่เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะการปฏิบัติที่ดี ผู้สอนจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถามเกิดความคิดและลงมือแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เน้นการถ่ายโอนองค์ความรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน จะทำให้ผู้สอนค้นพบว่านักเรียนต้องเรียนรู้อะไรก่อนที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาบทเรียนนั้น ๆ ส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามผลที่ปรากฏ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิทย์ พรหมหมวก (2556) ได้ทำการเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิด ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการเล่นในท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านดนตรีโดยใช้เครื่องกระทบเป็นสื่อ ผู้สอนควรทำความเข้าใจวิธีการสอนและกิจกรรมที่ใช้ในการสอน อย่างชัดเจน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้เรียบร้อยก่อน
2. ผู้สอนควรสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราส่วนจังหวะที่ชัดเจน พร้อมทั้งแนะนำการปฏิบัติส่วนโน้ตที่ต้องสมบูรณ์ ระดับความเข้มของเสียงหรือลักษณะเสียง มีการสาธิตลักษณะการปฏิบัติอย่างชัดเจน ให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจอย่างถูกต้อง มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแล้วจึงเพิ่มความเร็วในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญและถูกต้อง
3. ผู้สอนควรวางแผนการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ออกมาปฏิบัติต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้นเรียนบ่อยครั้งมากขึ้น เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ แก้ปัญหารายบุคคล และเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการปฏิบัติดนตรีที่สูงขึ้น
4. สื่อที่ผู้สอนเตรียมมานั้นต้องควบคุมเนื้อหาในการเรียนรู้และสามารถเข้าใจได้ง่าย เป็นรูปธรรม เช่น เอกสารประกอบการสอน เนื้อหาที่เรียนและควรมีนวัตกรรมที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น
5. ผู้สอนควรมีการเตรียมพร้อมในเรื่องสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศในชั้นปีการศึกษาอื่น ๆ และในรายวิชาอื่น ๆ เช่น ในการสอนทฤษฎีดนตรีสำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนดุริยางค์ให้มากยิ่งขึ้น
2. ผู้วิจัยควรทำการทดลองการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติเครื่องดนตรีโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติอื่น ๆ ในการทดลอง เช่น การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีครีเอทีฟ ในรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติรูปแบบของเดวิส เป็นต้น
3. เนื่องจากกลุ่มประชากรมีขนาดเล็ก ทำให้ข้อจำกัดในการทำวิจัยมีมาก เช่น ไม่มีกลุ่มประชากรเพื่อทำการทดสอบเครื่องมือก่อนนำมาใช้จริง ทำให้จำเป็นต้องยึดค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) เป็นหลัก

เอกสารอ้างอิง

- ช่อเพชร เทียมดวงแข. (2556). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส สาระดนตรีเรื่องการลีชอด้วงเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ณรุทธ์ สุทนต์. (2552). การพัฒนาชุดการฝึกอบรมครูดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เรื่อง การสอนดนตรีโดยใช้หลักการสอนของโคคาชกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทศนา แจมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วีณา ประชากุล และ ประสาท เนืองเฉลิม. (2554). รูปแบบการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิทย์ พรหมหมวก. (2556). ผลการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (DeVies) ที่มีต่อทักษะปฏิบัติ การเล่นในท้องถิ่นและความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Fitts, P. M. (1964). *Perceptual - motor skill learning, Categories of human learning*: London: Academic Press.